

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Elite coach, level 8

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Elite coach, level 8	8

Possible specialisation and titles on occupational certificate	
Specialisation	Title on occupational qualification certificate
Aerutamine	Elite coach, level 8 Aerutamine
Aikido	Elite coach, level 8 Aikido
Allveesport	Elite coach, level 8 Allveesport
Ameerika jalgpall	Elite coach, level 8 Ameerika jalgpall
Ammulaskmine	Elite coach, level 8 Ammulaskmine
Automudelism	Elite coach, level 8 Automudelism
Autosport	Elite coach, level 8 Autosport
Bobisõit	Elite coach, level 8 Bobisõit
Capoeira	Elite coach, level 8 Capoeira
Cheerleading	Elite coach, level 8 Cheerleading
Curling	Elite coach, level 8 Curling
Discgolf	Elite coach, level 8 Discgolf
Fitness ja kulturism	Elite coach, level 8 Fitness ja kulturism
Golf	Elite coach, level 8 Golf
Hapkido	Elite coach, level 8 Hapkido
Iaido	Elite coach, level 8 Iaido
Indiaca	Elite coach, level 8 Indiaca

Jalgpall	Elite coach, level 8 Jalgpall
Jalgrattasport	Elite coach, level 8 Jalgrattasport
Judo	Elite coach, level 8 Judo
Ju-jutsu	Elite coach, level 8 Ju-jutsu
Jõutõstmine	Elite coach, level 8 Jõutõstmine
Jäähokitreener I	Elite coach, level 8 Jäähoki
Jääpall	Elite coach, level 8 Jääpall
Kabe	Elite coach, level 8 Kabe
Karate	Elite coach, level 8 Karate
Kelgutamine	Elite coach, level 8 Kelgutamine
Kepikõnd	Elite coach, level 8 Kepikõnd
Kergejõustik	Elite coach, level 8 Kergejõustik
Kickboxing	Elite coach, level 8 Kickboxing
Kobudo	Elite coach, level 8 Kobudo
Koroona ja novus	Elite coach, level 8 Koroona ja novus
Korvpall	Elite coach, level 8 Korvpall
Kriket	Elite coach, level 8 Kriket
Kudo	Elite coach, level 8 Kudo
Kujundujumine	Elite coach, level 8 Kujundujumine
Kurnimäng	Elite coach, level 8 Kurnimäng
Käsipall	Elite coach, level 8 Käsipall
Laevamudelism	Elite coach, level 8 Laevamudelism
Laskesuusatamine	Elite coach, level 8 Laskesuusatamine

Laskmine	Elite coach, level 8 Laskmine
Lauatennis	Elite coach, level 8 Lauatennis
Lennusport	Elite coach, level 8 Lennusport
Maadlus	Elite coach, level 8 Maadlus
Maahoki	Elite coach, level 8 Maahoki
Male	Elite coach, level 8 Male
Moodne viievõistlus	Elite coach, level 8 Moodne viievõistlus
Mootorrattasport	Elite coach, level 8 Mootorrattasport
Orienteerumine	Elite coach, level 8 Orienteerumine
Padel	Elite coach, level 8 Padel
Petank	Elite coach, level 8 Petank
Pesapall	Elite coach, level 8 Pesapall
Piljard	Elite coach, level 8 Piljard
Poks	Elite coach, level 8 Poks
Purjetamine	Elite coach, level 8 Purjetamine
Raadiosport	Elite coach, level 8 Raadiosport
Ragbi	Elite coach, level 8 Ragbi
Ratsutamine	Elite coach, level 8 Ratsutamine
Ronimissport	Elite coach, level 8 Ronimissport
Rulasport	Elite coach, level 8 Rulasport
Rulluisutamine	Elite coach, level 8 Rulluisutamine
Rühmatreeningud	Elite coach, level 8 Rühmatreeningud
Saalihoki	Elite coach, level 8 Saalihoki

Sambo	Elite coach, level 8 Sambo
Skeleton	Elite coach, level 8 Skeleton
Spordi- ja liikumisharrastusalane isikuteenindus	Elite coach, level 8 personaaltreener
Sport Chanbara	Elite coach, level 8 Sport Chanbara
Squash	Elite coach, level 8 Squash
Sulgpall	Elite coach, level 8 Sulgpall
Sumo	Elite coach, level 8 Sumo
Suusatamine	Elite coach, level 8 Suusatamine
Sõudmine	Elite coach, level 8 Sõudmine
Taekwon-do	Elite coach, level 8 Taekwon-do
Taipoks	Elite coach, level 8 Taipoks
Tantsusport	Elite coach, level 8 Tantsusport
Tennis	Elite coach, level 8 Tennis
Triatlon	Elite coach, level 8 Triatlon
Turniiribridž	Elite coach, level 8 Turniiribridž
Tõstesport	Elite coach, level 8 Tõstesport
Uisutamine	Elite coach, level 8 Uisutamine
Ujumine	Elite coach, level 8 Ujumine
Veemoto	Elite coach, level 8 Veemoto
Veepall	Elite coach, level 8 Veepall
Vehklemine	Elite coach, level 8 Vehklemine
Veeremängud	Elite coach, level 8 Veeremängud
Vesiaeroobika	Elite coach, level 8 Vesiaeroobika

Vettehüpped	Elite coach, level 8 Vettehüpped
Vibusport	Elite coach, level 8 Vibusport
Võimlemine	Elite coach, level 8 Võimlemine
Võrkpall	Elite coach, level 8 Võrkpall
Wu-shu	Elite coach, level 8 Wu-shu
Softball	Elite coach, level 8 Softball
Vabavõitlus	Elite coach, level 8 Vabavõitlus
Jalgrattamatkamine	Elite coach, level 8 Jalgrattamatkamine
Jalgsimatkamine	Elite coach, level 8 Jalgsimatkamine
Mägironimine	Elite coach, level 8 Mägironimine
Veematkamine	Elite coach, level 8 Veematkamine

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work

Treener on liikumisharrastuse ja spordispetsialist, kes juhib käitumisharjumuste kujundamise ja kehaliste ning vaimsete harjutuste abil inimese tervist toetavate ja sportlike eesmärkide saavutamist. Treeneri ülesanne on sportlike ja kehaliste võimete terviklik, tulemuslik ja ohutu arendamine. Treener töötab iseseisvalt, meeskonna liikmena või liidrina, kaasates erinevaid spetsialiste. Treeneritöö eeldab vastutustunnet, loominguilisust, saavutusvajadust, täpsust ja ausust. Vajalik on perioodiline treeningtööd toetavate teadmiste ja oskuste tulemuslik täiendamine ning kogemuste ja teadmiste edasiandmine kolleegidele. Oluline on oskus mõjutada treenitavaid isikliku eeskujuga. Treener järgib treenerite eetikakoodeksi (vt lisa 1 Treenerite eetikakoodeks).

Eliittreener, tase 8 täidab valitud erialal eriti arenenud ja spetsialiseeritud oskusi ning tehnikaid eeldavaid tööülesandeid, kasutades tulemuslikult kõige edumeelsemaid ja piirialadel olevaid teadmisi kõikides liikumisharrastuse ning spordi valdkondades ja tasemetel. On omandanud kutsealased tipposkused ja -teadmised akadeemilise kõrgtasemega võrreldaval määral ning need on rahvusvahelisel tipptasemel korduvalt tõestatud tulemusliku treeneritöö kaudu. Omab rahvusvahelist autoriteeti, kujundab eeskuju ja käitumise kaudu spordiala kultuuri rahvusvahelisel tasemel. Demonstreerib oma novaatorlikkust, iseseisvust, teadus- ja kutsealast meisterlikkust ning pidevat pühendumust uute ideede või protsesside arendamisel töö- või õppesituatsioonides.

A.2 Tasks

A.2.1 Sportimise organiseerimine ja arendamine

1. Treenitava valimine või treeningrühma komplekteerimine.
2. Treeningute plaani koostamine.
3. Teiste spetsialistide kaasamine treeningprotsessi.
4. Teiste treenerite juhendamine.
5. Treenitava tervisliku eriolukorra arvestamine treeningprotsessis.

6. Koolitamine ja metoodiliste materjalide väljatöötamine.

A.2.2 Õppe-treeningprotsessi läbiviimine

1. Kehaliste võimete arendamine.
2. Spordialaspetsiifiliste oskuste arendamine.
3. Sotsiaalsete võimete arendamine ja spordiala kultuuri õpetamine.
4. Taastumisvahendite kasutamine.
5. Spordivarustuse ja treeningvahendite soovimine ja kasutamine.
6. Treenitava juhendamine võistlusel.
7. Toitumisharjumuste suunamine.
8. Treenitava tervikarengu planeerimine, mõõtmine, analüüsimine ja tagasiside andmine.
9. Taktikaline ning psühholoogiline ettevalmistamine valitud spordialal.

Specialised areas of work

Spetsialiseerumine toimub sõltuvalt spordiala spetsiifikast, spordialal kasutatavatest vahenditest ja harrastamiskeskonnast. Spordiala spetsiifikast tulenevalt on kutse andjal õigus kehtestada erinõudeid. Spetsialiseerumine on otseselt seotud kutsestandardis kirjeldatud tööosadega.

A.3 Work environment and specific nature of work

Treeneritöö eeldab valmisolekut töötada sõltumata aastaajast nii sise- kui ka välitingimustes, õhtusel ajal ja puhkepäevadel, kodust eemal (treeningulaagrid, võistlused, koolitused jms.).

A.4 Tools

Kasutab treeningprotsessis vajalikke vahendeid vastavalt spordialale.

A.5 Personal qualities required for work: abilities and characteristics

Töös treenerina on olulised ping- ja stressitaluvus, saavutusvajadus, vastutustunne, ausus, järjekindlus, täpsus, paindlikkus, kohanemisvõime, headus, empaatiavõime, emotsionaalne stabiilsus, motiveerimisvõime.

A.6 Professional preparation

Eliittreener on nõutava koolituse läbinud ja tasemele vastava erialase töökogemusega isik.

A.7 Most common occupational titles

Treener.

A.8 Regulations governing profession

Töö treenerina on reguleeritud spordiseadusega.

Part B **COMPETENCY REQUIREMENTS**

B.1 Structure of occupation

Eliittreener, tase 8 kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside tõendamine.

Kutsesiseselt spetsialiseerutakse käesolevas kutsestandardis nimetatud spordialale, kompetentside hindamine toimub vastavalt spetsialiseerumisele.

Spetsialiseerumised nagu jalgrattasport, ratsutamine, suusatamine, tantsusport, uisutamine, veeremängud ja võrkpall jagunevad omakorda:

Jalgrattasport

- BMX

Ratsutamine

- kestvusratsutamine

- rakendisport

- voltižeerimine

Suusatamine

- murdmaasuusatamine

- mäesuusatamine

- lumelauasport

- kahevõistlus ja suusahüpped
- freestyle suusatamine

Tantsusport

- võitlustants
- tänavatants

Uisutamine

- iluuisutamine
- kiiruisutamine

Veeremängud

- bowling
- sportkeegel

Võrkpall

- rannavõrkpall

B.2 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.2.1 Sportimise organiseerimine ja arendamine	EstQF Level 8
Tegevusnäitajad: 1. loob hindamiskriteeriumid sportlase koondisse valimiseks, lähtudes sportlaste vanusest, soost, võimekusest ja spordialast; 2. valib treenitavad, komplekteerib treeningurühma ja/või koondise, lähtudes püstitatud eesmärkidest; 3. koostab kõikehõlmavaid ettevalmistusplaane (sh finantsplaneerimine, võistluskalender, funktsionaalne ja meditsiiniline testimine ning muude tugiteenuste vajadus) ja püstitab pikaajalisi eesmärke; 4. kaasab vajadusel spetsialiste (nt massöör, psühholoog, toitumisspetsialist, teadlased jne); 5. nõustab treenereid spetsiifilistes küsimustes kasutades oma kogemusi ja innovaatilisi lahendusi; 6. juhendab teisi treenereid kõrgtasemel; 7. arendab spordiala metoodikaid ning koostab õppematerjale, mis aitavad kaasa treenitava meisterlikkuse kasvule; 8. töötab välja innovaatilisi lahendusi, mis aitavad kaasa meisterlikkuse kasvule; 9. koolitab treenereid lähtudes koolituse eesmärgist. Teadmised: 1) sportliku tegevuse planeerimise põhimõtted; 2) spordisotsioloogia ja spordiökoonoomika; 3) spordiala ajalugu ja -kultuur, võistlusmäärused; 4) siseriiklik ja rahvusvaheline spordikorraldus; 5) projektijuhtimine ja asjaajamine; 6) spordi- ja liikumisharrastusega piirnevate valdkondade rakendusvõimalused.	
B.2.2 Õppe-treeningprotsessi läbiviimine	EstQF Level 8
Tegevusnäitajad: 1. hindab kriitiliselt ja lahendab treenitavate võimete arendamise eriolukordi; 2. koostab kõrgemate eesmärkidega treenitavatele ja koondvõistkonna tasemel sportlaste treeningplaane; 3. analüüsib treeningplaane ja nõustab nende koostamist rahvusvaheliselt tunnustatud tasemel; 4. hindab, analüüsib ja rakendab kõige edumeelsemaid, isikukeskseid, erialaseid ja valdkonna piirialadel olevaid teadmisi treeningplaani koostamisel, tehnikate ja taktikate õpetamisel; 5. juhib füüsiliste ja erialaste võimete täpset ajastamist komplitseeritud võistlustingimustes; 6. rakendab keerulisemaid ja arenenumaid testimismeetodeid sportlase tehnilise, taktikalise, kehalise ning psühholoogilise arengu tervikjuhtimiseks; 7. pakub välja isikukeskseid eriti arenenud ja innovaatilisi lahendusi toitumiskava koostamisel ja toidulisandite kasutamisel; 8. loob unikaalseid isikukeskseid taastumisviise kõrgendatud eesmärkide saavutamisele suunatud eriolukordades; 9. arendab sportimisvahendeid treenitava jaoks isikukeskselt kõrgendatud eesmärkide saavutamisele suunatud eriolukordades kaasates spetsialiste;	

10. kujundab eeskuju ja käitumise kaudu spordiala kultuuri rahvusvahelisel tasemel, olles spordikultuuri autoriteediks.

Teadmised:

- 1) anatoomia ja füsioloogia;
- 2) pedagoogika, didaktika ja psühholoogia;
- 3) treeningprotsessi põhimõtted ja treeningute strateegiline planeerimine;
- 4) spordiala, ea, soo, kvalifikatsiooni ja tervisliku seisundi seosed;
- 5) kehaliste võimete arendamise kaasaegsed teooriad ja meetodid;
- 6) sportlik valik;
- 7) treeninguandmete analüüsi ja hindamise põhimõtted;
- 8) spordiala tehnikad ja harjutusvara;
- 9) spordiala rahvusvaheline terminoloogia;
- 10) spordiala kultuur;
- 11) taastumisvahendid, füsioteraapia, massaaž.

RECURRING COMPETENCES

B.2.3 Eliittreener, tase 8 kutset läbiv kompetents	EstQF Level 8
Tegevusnäitajad: 1. tagab treeningprotsessis (sh võistlused, laagrid) treenitavate ning ümbritsevate inimeste ja keskkonna ohutuse; 2. hindab abivajaja olukorda, annab esmaabi ja/või kutsu abi; 3. kasutab korrektselt erialaterminoloogiat; 4. kasutab sobivaid suhtlemisviise, loob positiivse suhtluskeskkonna ja käitub vastavalt headele suhtlemistavadele; 5. töötab tõhusalt meeskonnas ja selle huvides, teeb koostööd; juhib meeskonda; 6. suunab treenitava hügieeniharjumusi; 7. propageerib ning järgib ausa mängu ja treeneritöös tunnustatud hea tava põhimõtteid ning treeneri kutse-eetikat (vt lisa 1 Treenerite eetikakoodeks); 8. kasutab tööülesannetele vastavaid sidekanaleid ning info- ja kommunikatsioonivahendeid; 9. täiendab pidevalt oma erialaseid teadmisi ja praktilisi oskusi; 10. kasutab töös riigikeelt ja ühte võõrkeelt tasemel C1 ja teist võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused).	
Teadmised: 1) valdkonnaga seotud õigusaktid ja regulatsioonid; 2) meeskonnatöö põhimõtted; 3) sportliku treeningu põhimõtted; 4) ohutus ja esmaabi; 5) organisatsioonikultuur; 6) spordipedagoogika ja -psühholoogia; 7) ettevõtluse alused.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	19-26032024-2.21/12k

2. Occupational qualification standard compiled by:	Priit Ilver, Audentese Spordigümnaasium Üllar Kerde, Eesti Korvpalliliit Janek Küppar, Tallinna Spordi- ja Noorsooamet Kadri Liivak, Eesti Võimlemisliit Aldur Partasjuk, Spordiklubi Reval-Sport Erich Petrovits, Jõhvi Spordikeskus Kristjan Port, Tallinna Ülikool Aavo Põhjala, Eesti Judoliit Jaak Salumets, Eesti Treenerite Liit Toomas Tõnise, Eesti Olümpiakomitee Priit Vene, Eesti Olümpiakomitee
3. Occupational qualification standard approved by:	Culture
4. No. of decision of Sectoral Council	32
5. Date of decision of Sectoral Council	26.03.2024
6. Occupational qualification standard valid until	10.11.2025
7. Occupational qualification standard version no.	12
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	3422 Sports Coaches, Instructors and Officials
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	8
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Elite coach, level 8
Russian:	элит-тренер
C.3 Annexes	
Lisa 1 Treenerite eetikakoodeks	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	